

Zanimive pripovedi profesorja Silvestra.

8. Potovanje na luno.

(Nadaljevanje.)

Tedaj so doživeli naši potniki nekaj posebnega. Doslej se je dvigal zrakoplov vedno navpično proti solncu. Ker pa so bili namenjeni naši potniki na luno, ki je bila v tem času malodane naravnost nasproti solncu — bilo je namreč ob polni luni ali ščepu — je bilo treba, da zavijejo nazaj, torej v ono stran zemeljske oble, ki je v tem času ni obsevalo solnce.

Stari profesor je modro navil vijake zrakoplova, in zračni ptič se je pognal naravnost na desno. Oči potnikov je prevzel občudovanja vreden prizor. Doslej se je videlo, da obseva zemljo solnce, četudi radi nedosežne višine precej motno — odslej pa je začela svetloba ob robu zemeljske oble vidno pojemati, podobno kakor dela luna, ko stopa v položaj prvega krajca. Kmalu je bilo videti zemlje le pol, druga polovica je popolnoma izginila.

Celo za Peterčkovega očeta je bil ta prizor izredno mikaven. Le stari profesor je ostal po svoji stari navadi popolnoma ravnodušen, kakor da je ta pojav že stokrat doživel. Zato ga je tudi čisto ravnodušno razložil, rekoč:

»Prikazen je res na prvi pogled izredna, vendar se dá čisto preprosto razložiti. Peterček, ko boš spet na zemlji, vzemi zelnato glavo, pa prižgi pred njo svečo. Pa boš opazil, da bo ena stran glave temna, druga pa od sveče razsvetljena. Tako je tudi z zemljo z ozirom na solnce. Solnce jo hoče vedno obsevati, pa je ne more vedno. Tako se zgodi, da je ena stran od solnca razsvetljena, druga pa temna. Zdaj smo ravno na sredi. Na levi imamo solnčno, dnevno stran, na desni je pa že noč. V to stran ne segajo solnčni žarki, zato tega dela zemlje ne vidimo. Zdaj ti bo jasno, kajneda, Peterček?« je končal profesor svoj nagovor, da je mogel toliko skrbneje paziti na svoje delo.

Kar je Peterčku razlagal že v šoli njegov učitelj, to je zdaj gledal na lastne oči.

V tem hipu pa je namah zajela zrakoplov gosta črna tema. Kot bi odrezal, je umaknilo solnce svoje žarke. Visoko nad zrakoplovom pa so zablestele svetle zvezde, ob strani pa se je prikazala bleda luna. Le počasi se je moglo oko razgledati ob tej bledečni svetlobi.

»Glejta!« je povzel stari profesor svoje modrovanje. »Zdaj je že zemlja med nami in solncem. Zato nas solnčni žarki več ne dosegaajo. Smo namreč v senci, ki jo zemlja dela s tem, da zakriva solnce. Godi se z nami isto, kot se godi luni, če nastopi lunin mrk. Ob tej priliki jo namreč zakriva zemlja s svojo senco.«

»No, no!« je zadovoljno pritrdil oče modrovanju starega profesorja. »Počasi — tako upava — bova še midva s Peterčkom postala učena zvezdarja.«

Zemlja je zdaj vedno bolj izginjala. Videla se je le še kot temnosiva plošča, ki jo obkrožajo in medlo obsevajo nekje v vsemiru viseče, daljne daljne zvezde. Hkrati pa je postalo ozračje silno mrzlo. Dasi so imeli naši potniki na sebi tople zimske kožuhe in je v zrakoplovni sobi toplo grela umetna električna kurjava, vendar so se vsi od mraza kar tresli.

»Odkod pa ta mraz?« je vprašal oče profesorja.

»V vsemiru pač vlada hud mraz — približno — 200 stopinj Celzija«, je odvrnil profesor. »Pripomniti pa moram, da ta številka ni čisto natančna. A gotovo označuje toploto vsemira precej natanko. Odkod ta mraz, je seveda težko povedati. Najbolj verjetno je, da odtod, ker v vsemir ne pridejo zadostni solnčni žarki in ker je vsemir prazen prostor. Toplota je namreč le tam, kamor zaide solnce, ali je sploh kako telo, ki izžariva toploto. V vsemiru pa ni niti zraka. Če je torej mrzlo že na zemlji na severnem in južnem tečaju, kamor vendarle še pridejo več ali manj topli zračni in morski valovi, koliko večji mraz mora biti šele v vsemiru, ki je — kot rečeno — celó brezračen prostor.«

Tu je stari profesor naenkrat utihnil. Iz ust vseh treh pa se je začul grozen krik. Krik pa se je brž izgubil v strašnem šumu, ki je napolni ves prostor. Mimo zrakoplova so švignili kot pest debeli kameni. Mnogi so butnili naravnost v zrakoplov. A drugi so se razleteli, in iz njih je šinilo kakor tisoč ognjev.

Peterček je prestrašen odletel od okna. Za glavo se je zgrabil in zavpil:

»Jojmene! Jojmene! Prebivalci lune nas bodo. Že so nas opazili in se nas zbali. Vse tri nas bodo pobili.«

Tudi Peterčkov oče je bil ves iz sebe. In še celó stari profesor je zmajeval s svojo sivo glavo in osupel gledal na vse strani.

Pa to kamenanje je trpelo vse skupaj le nekaj trenutkov. Kamenov ni bilo več, šum je ponehal, in spet je bilo slišati le enakomerno brnenje zrakoplovnega stroja.

Vsi so se potolaženi oddahnili. Oče in Peterček pa sta v eni sapi vprašala profesorja, kaj je to bilo?

Profesor pa se topot ni pustil motiti, šele, ko se je prepričal, da je stroj zrakoplova še vedno v redu, je prikazen razložil tako:

»Preklicana reč! To pa niso bile mačje solze. Tudi zame ne. Skoraj bi bili izgubili vsi trije življenje. Pa vsaj jaz bi bil moral vedeti o tej reči naprej. Pa je že tako, da človek vedno rad na kaj pozabi!«

»Pa kaj je to prav za prav bilo?« vprašujeta vsa radovedna Peterček in oče.

»Kaj je bilo? Meteóri so to bili. Meteóri, kakor jih frčí na milijone ob vsakem času skozi vsemir. Manjše meteóre moremo tudi na zemlji večkrat opaziti. To so tako imenovani zvezdni utrinki, kakor sta jih že tudi

opazovala na zemlji. Večjih pa ne vidimo na zemlji tako pogosto. Le od časa do časa pade kateri kam na našo zemljo kot zgoščena kamenita ali železna snov. Morda sta že tudi vidva kaj takih videla, saj hranijo večje ali manjše meteóre skoraj v vsakem večjem muzeju. Toda hvala Bogu, da nam niso ti potepuhi razbili stekla na naših oknih. Če bi se bilo to zgodilo, potem bi se mi zadušili.«

»Zadušili?« se začudita Peterček in oče kar hkrati. Vsa začudena sta zrla v profesorja.

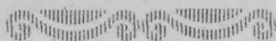
»Da! da! Nič ne pretiravam! Zadušili bi se bili.«

»Pa kako to?«

»Glejta, spodaj v čolnu imam nekaj steklenic napolnjenih s kisikom, torej s sestavino našega zraka. Ta snov nam je neobhodno potrebna, če hočemo ostati v tej višavi pri življenju. Ta kisik vdihavata zdaj tudi vidva. Imam namreč napeljanega sèmgor, da se razširja po vsem našem stanovanju — kajpak v primerni množini. Če bi nam bili pa meteóri pobili okna — drugo si lahko mislita, kaj bi se bilo zgodilo. Kisik bi se bil hipoma porazgubil po brezračnem vsemiru, in po nas bi bilo.«

Oče in Peterček sta uvidela, da ta vožnja vendarle ni tako brez vsake nevarnosti. Peterčku je postalo celó precej tesno pri srcu ob tej misli. In še druga misel ga je čisto prevzela: misel na drago nepozabno mamico, če bi je več ne videl... In vendar tako željno pričakuje, da se skoraj povrne do nje s teh nebotičnih višav.

(Konec.)

M. P.

Voščilce.

**Radosti nam srce igra
in sreča se raduje,
ko Vaš veseli, mili god
med nami se praznuje.**

**Hvaležno Vam poklanjamo,
kar roka ta izroča,
iz duš pa izkipeva nam
za Vas molitev vroča:**

**Bog daj Vam mnogo srečnih let
še tukaj preživeti,
a enkrat daj Vam dobri Bog
še srečnejše umreti!**

**Stotero naj povrne Vam
ljubezen Vašo milo
in gor v nebesih naj Vam dá
zaslužno plačilo!**

